

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/109/2021
Identifikačné číslo spisu:	8317207863
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8317207863.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne I. I., narodenej XX. D. XXXX, L., O. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 3, Košice proti žalovaným 1/ Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov, v bytovom dome na O. ul. č. XXXX/X, L., IČO: 37 782 681, 2/ VIAM-dražobná spoločnosť, s.r.o., Košice, Trieda SNP 39, IČO: 44 166 591, žalovaní v 1. a 2. rade zastúpení JUDr. Michalom Krutekom, s.r.o., Advokátska kancelária Krutek & Kuruczová, Trnava, Hlavná 11, 3/ Váš dom, Váš byt, s.r.o., Poprad - Veľká, Jarmočná 3988/30, IČO: 46 759 123, o neplatnosť dražby, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5Csp/192/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 10. novembra 2020 sp. zn. 6Co/113/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaní 1/ - 3/ nemajú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 15. júla 2019 č. k. 5Csp/192/2017 -310 žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, že výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou je absolútne neplatný, zamietol a žalovaným 1/ - 3/ vo vzťahu k žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

1.1 Súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa bola výlučná vlastníčka bytu č. XX na X. poschodí bytového domu so súp. č. XXXX vo vchode č. X na parcele č. XXXX spoluvlastnícky podiel k spoločným častiam a spoločným zariadeniam o veľkosti podielu 24/6266-tich k celku spoluvlastnícky podiel k parcele č. XXXX, č. XXXX o veľkosti podielu 24/6266-tich k celku. Žalobkyňa tento byt užívala sama a približne od roku 2012 mala opakovane nedoplatky na úhradách za služby spojené s užívaním bytu. Spoločenstvo vlastníkov bytov na O. XXXX, L. listom zo dňa 18. októbra 2016 oznámilo žalobkyni, že pri kontrole úhrad bol zistený nedoplatok za plnenie spojené s užívaním bytu k 30. septembru 2016 vo výške 2 596,66 eur, k tomu bolo pripočítané penále za obdobie neplatenia 4,39 eur a poštovné poplatky za vystavenie upomienky 2 eurá, čo spolu k úhrade bolo účtovaných 2 603,05 eur. Žalobkyňa bola vyzvaná, aby túto sumu zaplatila, pretože inak sa nedoplatok bude vymáhať súdnou cestou a následne v exekučnom konaní. Žalovaný 1/ uviedol, že minimálne raz ročne je uskutočnené Válne zhromaždenie,

kde sa preberajú neplatiči a každý vlastník bytu k 31. máju toho ktorého roku dostáva vyúčtovanie, z ktorého je zrejmé, aký má dlh, pričom žalobkyňa nikdy nepopierala výšku dlhu, ktorý jej bol oboznámený. V dňoch 13.12. - 16. 12.2016 bolo uskutočnené písomné hlasovanie v zmysle § 14 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej aj „zákon o vlastníctve bytov“) ohľadom schválenia predsedu spoločenstva Ing. X. Y. a vykonania dobrovoľnej dražby voči žalobkyni na uspokojenie pohľadávok podľa § 15 zákona o vlastníctve bytov. Zo zápisnice súd prvej inštalácie zistil, že na obidve otázky bolo odpovedané kladne a bolo o nich rozhodnuté 2/3 väčšinou vlastníkov bytov.

1.2 Súd prvej inštalácie ďalej zistil, že žalobkyňa uhradila žalovanému 1/ sumu 2 738 eur a následne sumu 251,68 eur a v konaní sa neplatnosti dražby domáhala najmä z toho dôvodu, že pred uskutočnením dražby svoj dlh voči žalovanému 1/ splnila. Napriek uvedeným skutočnostiam však žalovaný 1/ oznámil dňa 07. júna 2017, že sa bude konať prvé kolo dražby, doručil žalobkyni znalecký posudok č. XX/XXXX na ocenenie nehnuteľnosti, ktorá mala byť predmetom výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou na sumu 17 200 eur. Žalovaný 1/ po úhrade uvedených súm žalobkyňou, jej vrátil tieto platby späť, pričom mal za to, že suma bola vrátená z toho dôvodu, že upustiť od pripravovanej dražby bolo možné len vtedy, ak by žalobkyňa splnila celý dlh, ktorý bol vyšší, než suma, ktorú zaplatila, a boli by uhradené aj náklady prípravy dražby dražobnej spoločnosti. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštalácie ďalej preukázané, že celková pohľadávka ku dňu 16. januára 2017 (v čase návrhu na dobrovoľnú dražbu) činila 3 294,03 eur. Žalobkyňa si oznámenie o začatí výkonu záložného práva neprevzala a zásielka bola uložená na pošte dňa 18. januára 2017. Z výsledkov prvej dražby zo dňa 07. júna 2017 bolo zistené, že k vydraženiu nehnuteľnosti nedošlo, nakoľko nebolo vykonané ani najnižšie podanie. Následne sa konala opakovaná dražba dňa 27. júna 2017, pričom vyvolávací cena bola 17 200 eur (cena nehnuteľnosti určená znaleckým posudkom), keďže sa postupne pri znižovaní tejto ceny neprihlásil žiaden z účastníkov dražby a neakceptoval túto cenu, nakoniec bola cena znížená na sumu 12 900 a vydražiteľom sa stal žalovaný 3/. Žalobkyňou bolo v žalobe aj počas konania namietané, že notárske zápisnice, ktoré osvedčovali priebeh prvej a opakovanej dražby jej neboli doručené. S týmto tvrdením sa však súd prvej inštalácie nestotožnil, keďže dokazovaním bolo preukázané, že žalobkyňa osobne prevzala prvú notársku zápisnicu osvedčujúcu priebeh prvej dražby konanej na pošte dňa 16. júna 2017 a druhú notársku zápisnicu z opakovanej dražby prevzala dňa 03. júla 2017.

1.3 Žalobkyňa spochybňovala navrhovateľa dražby z toho dôvodu, že považovala hlasovanie vlastníkov bytového domu za neplatné najmä z toho dôvodu, že hlasovacie hárky, ktoré boli predložené zo strany žalovaného 1/, vykazovali určité nepresnosti a aj pochybnosti o tom, kto a akým spôsobom hlasoval. Súd prvej inštalácie však uviedol, že žalobkyňa vedela o tomto hlasovaní, ktorého sa nezúčastnila zo zdravotných dôvodov bez bližšieho odôvodnenia, a bez preukázania, že v tom čase mala zdravotné problémy. Výsledky hlasovania boli oznámené verejne a žalobkyňa pokiaľ s výsledkom tohto hlasovania nesúhlasila, bola aj poučená o tom, že má právo obrátiť sa do 30 kalendárnych dní od oznámenia výsledku hlasovania na súd, aby vo veci rozhodol, inak právo zaniká v zmysle § 14 ods. 8 zákona o vlastníctve bytov. Súd prvej inštalácie preto nevykonával dokazovanie za účelom zisťovania, kto presne sa tohto hlasovania zúčastnil, kto túto zápisnicu podpísal a kto hlasoval, pretože v konaní o neplatnosť dražby vychádzal z toho, že zápisnica je platná, pokiaľ žalobkyňa, ani nikto iný nepodal v 30 - dňovej lehote žalobu na súd, aby vo veci rozhodol v zmysle jeho návrhu. Súd prvej inštalácie bol toho názoru, že v konaní o neplatnosť dražby už nemôže byť táto okolnosť preskúmaná.

1.4 Súd prvej inštalácie sa nestotožnil ani s tvrdením žalobkyne, že pri opakovanej dražbe sa malo postupovať, ako by išlo o novú dražbu, a teda sa malo uskutočniť aj nové hlasovanie vlastníkov bytov a postupovať v súlade so zákonom č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách (ďalej aj „zákon o dobrovoľných dražbách“) tak, ako keby išlo o prvú dražbu. Súd prvej inštalácie poukázal na to, že zákon o dobrovoľných dražbách v § 22 uvádza, akým spôsobom sa uskutoční opakovaná dražba a v konaní nebolo zistené, aby v lehotách v tomto ustanovení uvedených, žalovaný 2/ a žalovaný 1/ neuzavreli zmluvu o vykonaní opakovanej dražby do 10 dní od doručenia zápisnice o vykonanej dražbe. Mal za to, že z nijakého ustanovenia nevyplýva, že by malo byť nové rozhodnutie vlastníkov bytov o tom, že v prípade zmarenia prvej dražby by sa malo opätovne hlasovať o tom, či sa bude predmet dražby zase dražiť, alebo nie. V prípadoch neplatnosti dražby, alebo upustenia od dražby bude možné vykonať ďalšiu dobrovoľnú dražbu ako tzv. prvú dražbu. Teda inštitút opakovanej dražby musí byť vždy vylúčený

vtedy, ak skoršia dražba bola neplatná, resp. bolo upustené od dražby. V danom prípade však nešlo ani o jeden z týchto prípadov, keďže prvá dražba bola uskutočnená v súlade s § 22 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách z dôvodu, že v prvej dražbe nebol predmet dražby vydražený.

1.5 Súd prvej inštancie posudzoval či dražba bola vykonaná v rozpore s dobrými mravmi a či existuje dôvod pre ktorý by vyslovil túto dražbu za neplatnú a to aj vrátane hrubého nepomeru medzi pohľadávkou žalovaného 1/ a cenou nehnuteľnosti. Konštatoval, že žalobkyňa bola vedená ako dlžníčka na úhradách za služby spojené s užívaním bytu a iných platbách od roku 2012. V tomto konaní to nepopierala a vo svojej výpovedi uviedla, že dlh nespochybňuje. Tento stav odôvodňovala tým, že bola nezamestnaná, poberala dávku v hmotnej núdzi a mala zdravotné problémy. Svoje tvrdenie nepreukázala žiadnymi listinnými dôkazmi, avšak ani žalovaní to nenamietali. Žalobkyňa v konaní nepreukázala to, akú aktivitu vyvinula k riešeniu svojej situácie, keď vedela, že vlastníci ostatných bytov majú výhrady voči tomuto stavu a bolo im oznámené, že sa uskutoční písomné hlasovanie pri riešení tejto situácie formou výkonu zákonného záložného práva. To, že si chcela požičať 500 eur od vlastníkov bytov by zrejme nestačilo vyriešiť jej problém, ktorý bol dlhodobý. Vedela o písomnom hlasovaní a o výsledku tohto hlasovania, ktoré bolo zverejnené dňa 21. decembra 2016. Súd prvej inštancie vyslovil názor, že žalobkyňa mala možnosť napadnúť žalobou platnosť tohto hlasovania, avšak tak neurobila a ostala naďalej pasívna. Následne súd prvej inštancie konštatoval, že z predložených listinných dôkazov vyplývalo, že dlh ku dňu 30. septembru 2016 bol s príslušenstvom vo výške 2 603,50 eur. Na zaplatenie tohto dlhu bola žalobkyňa vyzvaná s upozornením, že inak sa dlh bude vymáhať súdnou cestou. Žalobkyňa na výzvu nereagovala. Dlh následne narastal a pri uzavretí zmluvy o vykonaní dražby, výška dlhu, ktorý sa mal vymáhať výkonom záložného práva činila 3 089,03 eur. K tomu boli pripočítané aj náklady za prvú dražbu a príprava druhej dražby, a aktualizácia tohto dlhu a celková suma, ktorá sa mala zaplatiť tak predstavovala 4 284,49 eur. Žalobkyňa napriek snahe zaplatiť svoj dlh, ten už nevyrovnala a finančné prostriedky, ktoré zaplatila a boli jej vrátené, nepoužila následne na zaplatenie tohto dlhu, a tak sa dražba uskutočnila. Preto súd prvej inštancie vyslovil názor, že postup vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorí sa rozhodli vymáhať pohľadávku od žalobkyne, bol zákonný a nebol v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa sa neocitla v takej situácii po prvý krát a náhle, ale problém trval viac rokov. Súd prvej inštancie tento skutkový stav vyhodnotil tak, že výkon záložného práva v danom prípade nebol v rozpore s dobrými mravmi a so zákonom s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách, podľa ktorého dražiť nemožno nehnuteľné veci, ak hodnota pohľadávky bez jej príslušenstva zabezpečenej zálohným právom ku dňu oznámenia o začatí výkonu záložného práva neprevyšuje 2 000 eur. V tomto prípade pohľadávka istiny sumu 2 000 eur prevyšovala ku dňu oznámenia o začatí výkonu záložného práva, preto nemožno konštatovať, že postup bol v rozpore s dobrými mravmi, či zákonom.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 10. novembra 2020 sp. zn. 6Co/113/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

2.1 Odvolací súd posúdil primeranosť výkonu záložného práva (teda práva žalovaných požadovať od žalobkyne splnenie dlhu) s právom žalobkyne na obydlie, keďže obidve strany sporu namietali vo veci nerešpektovanie dobrých mravov. Mal za to, že výkon záložného práva musí byť v súlade so zásadou dobrých mravov. Zo zmluvy o výkone správy a prehľadu platieb za služby, ktoré poskytol súdu prvej inštancie poskytovateľ služieb, zároveň s úhradami za minulé roky nevyplývalo, že by títo požadovali od žalobkyne zmluvné pokuty alebo navýšenie úroku v úžerníckej výške. Odvolací súd nemal pochybnosti, že porušenie právnej povinnosti zo strany žalobkyne bolo dôvodom k začatiu výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Žalovaný písomne oznámil žalobkyni, že dňa 07. júna 2017 sa bude konať prvé kolo dražby. Žalobkyni bol doručený znalecký posudok č. XX/XXXX, ktorý ocenil nehnuteľnosti, ktoré majú byť predmetom výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou na 17 200 eur. Žalobkyňa síce v priebehu konania namietala, že nejde o sumu primeranú, avšak do spisu nepredložila, ani neuviedla, aká suma by bola podľa jej názoru primeraná. Odvolací súd zisťoval cenu jednoizbového bytu v L., pričom táto cena sa pohybuje v rozpätí od 17 900 eur do 75 000 eur, pričom jeden m² sa v čase rozhodovania predával za 450 eur a vyššie. Cena stanovená znaleckým posudkom sa preto odvolaciemu súdu javila ako primeraná (450 x 24 m² = 10 800 eur). Odvolací súd súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že prvá dražba bola uskutočnená v súlade so zákonom o dražbách a k opakovanej dražbe

došlo z dôvodu, že v prvej dražbe predmet dražby nebol vydražený.

2.2 Odvolací súd posúdil primeranosť dobrovoľnej dražby aj s prihliadnutím na skutočnosť, či bolo možné domôcť sa vymoženía pohľadávky aj iným, a to menej invazívnym spôsobom. Výška invalidného dôchodku žalobkyne však predstavovala sumu 123 eur, teda podľa odvolacieho súdu možnosť veriteľa vymôcť pohľadávku voči žalobkyni žalobou na plnenie a následne exekúciou, bola prakticky nerealizovateľná. Aj keď veriteľ nevyčerpal iné možnosti vymoženía dlhu, podľa odvolacieho súdu v danom konkrétnom prípade nedochádzalo ku kolízii s princípom proporcionality tak, ako to tvrdila žalobkyňa vo svojom odvolaní. Čo sa týka konštatovania žalobkyne, že sa jedná o jej obydlie, táto skutočnosť nebola jednoznačne preukázaná. Žalobkyňa raz tvrdila, že sa v mieste svojho bydliska nezdržiavala, preto nevedela o tom, že jej zásielky boli doručované, a preto si ich neprevzala v odbernej lehote, a túto skutočnosť veriteľ nezisťoval. Inokedy zas tvrdila, že sa jedná o jej obydlie.

2.3 Podľa názoru odvolacieho súdu tak, ako to konštatoval súd prvej inštancie bol postup vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorí sa rozhodli vymáhať pohľadávku od žalobkyne zákonný a nebol v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa sa v takejto situácii neocitla po prvýkrát a náhle, ale problém trval viac ako 4 roky. Tak, ako tvrdí súd prvej inštancie, žalobkyňa mohla svojou aktívnou účasťou predísť situácii skôr, ako v čase kedy bola začatá dražba. Odvolací súd k tomu ešte dodal, že žalobkyňa neuviedla, že čo jej bránilo vybaviť si príspevok na bývanie už v čase, keď si chcela od správcu požičať sumu 500 eur. Aj s ohľadom na to, že následne si zabezpečila sumu vyššiu, keď sa snažila uhradiť svoju pohľadávku. Možno súhlasiť i s úvahou súdu prvej inštancie, že dlh, ktorý bol dôvodom dražby by sa zvyšoval, keďže aj náklady súvisiace s užívaním bytu, by narástli na vysokú sumu, pričom žalobkyňa by sa ocitla v situácii, že ak dlh nevyrovná, môžu ho vlastníci opätovne vymáhať, či už súdnou cestou alebo uskutočnením novej dražby. Finančná situácia žalobkyne tak, ako to popísal odvolací súd vyššie a súd prvej inštancie bola taká, že bola iba poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 123,80 eur od 01.februára 2017. Teda poplatky za služby predstavovali polovicu jej príjmu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzuje z § 420 písm. f) a z § 421 ods. 1 písm. a), písm. b) a písm. c) CSP. Dovolateľka žiadala, aby najvyšší súd napadnuté rozhodnutie v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Dovolateľka zároveň podala návrh na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 444 ods. 1 CSP.

3.1 Podľa žalobkyne súdy oboch inštancií nesprávnym procesným postupom znemožnili žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesne práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie podľa nej nevykonával navrhované dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdov v základnom konaní vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súdy v základnom konaní vzhľadom na iné rozhodnutia v obdobných veciach porušili princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva. Dovolateľka poukázala na to, že súdy sú povinné zodpovedať na všetky otázky, ktoré sú medzi účastníkmi sporné, k tomu však v predmetnej veci nedošlo. Súdy v základnom konaní sa nevyjadrili, prečo konkrétne otázky nezodpovedali a prečo to nie je právne významné.

3.2 Za nesprávne právne posúdenie žalobkyňa považovala viacero skutočností. Žalobkyňa poukázala jednak na skutkový stav, keďže mala za to, že žalovanému 1/ uhradila dlžnú sumu 2 989,687 eur a od dražby malo byť teda ustúpené a keďže nebolo, takéto konanie podľa žalobkyne bolo v rozpore s dobrými mravmi. Dovolateľka zároveň namietala hrubý nepomer výšky dlhu a hodnoty nehnuteľností, ktoré boli predmetom výkonu dobrovoľnej dražby. V rámci dovolania poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax súdov Slovenskej ako aj Českej republiky. Uviedla, že intenzita zásahu do vlastníckeho práva realizovaného v podobe predaja predmetu vlastníctva by nemala byť vo výraznom nepomere k skutočnej alebo aspoň skutočnosti sa čo najviac približujúcej cene tohto predmetu vlastníctva (II ÚS/237/2011). Žalobkyňa ďalej namietala, že jej nebola doručená notárska zápisnica osvedčujúca priebeh dražby, čo samo o sebe bolo dôvod na vyslovenie absolútnej neplatnosti dobrovoľnej dražby (3Cdo/233/2010). Ako ďalší dôvod nesprávneho právneho posúdenia uviedla, že výkonom záložného práva prišla o svoje jediné obydlie a to za situácie kedy žalovaný 2/ bol povinný od dražby ustúpiť, pretože dlh žalobkyne neexistoval. Žalobkyňa poukázala na skutočnosť, že tu proti sebe stoja dve skupiny subjektívnych práv. Subjektívne právo veriteľa, ktoré má charakter relatívneho záväzkového práva a na druhej strane subjektívne právo žalobkyne, a to najmä právo vlastníť majetok,

teda absolútne právo, ktoré je navyše chránené ako základné ľudské právo. Mala za to, že akýkoľvek zásah do obydľia je potrebné posudzovať veľmi citlivo a zužujúco s tým, že dotknutá osoba má mať za každých okolností možnosť dovolať sa ochrany na nezávislom a nestrannom súde (I ÚS 13/2000). Podľa dovolateľky v tomto prípade a vzhľadom na skutočnosť, že svoj dlh reálne splatila, nebolo možné hovoriť o nevyhnutnom a primeranom opatrení a to aj vo svetle výšky dlhu žalobkyne a skutočnej hodnoty bytu, ktorý bol vydražený. Žalobkyňa mala tiež za to, že v dobrovoľnej dražbe absentuje externá kontrola zabezpečovaná v prípade exekúcie súdom. Notár, ktorý osvedčuje priebeh dražby notárskou zápisnicou nemá postavenie verejného činiteľa, ani žiadne kontrolné právomoci. Zákon o dobrovoľných dražbách podľa dovolateľky neobsahuje právnu úpravu, ktorá by priamo alebo aspoň ústavne konformným výkladom prelamovala zásadu „nemo plus iuris“ a umožňovala tak nadobudnúť nehnuteľnosti aj v prípade, že navrhovateľ dražby nebol ich vlastníkom (2MCdo/20/2011).

4. Žalovaní 1/ 2/ sa k dovolaniu vyjadrili, pričom mali za to, že so všetkými námietkami a tvrdeniami žalobkyne sa vysporiadali súdy v základnom konaní.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Dovolateľka porušenie práva na spravodlivý proces videla v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku s tým, že sa odvolací súd nevysporiadal s námietkami, nevykonával navrhované dôkazy, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdov v základnom konaní vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo malo za následok porušenie princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva.

7. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd

procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol), a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu. Rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho odôvodnenie je spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu pri tvrdenom porušení práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (II. ÚS 120/2020).

10. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutí nižších inštancií je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, na základe akých skutočností dospel k záveru, že žalobkyňa v konaní nepreukázala svoj nárok na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby a žalobu v celom rozsahu zamietol. Správne poukázal na tie skutočnosti, že žalobkyňa bola vedená ako dlžníčka na úhradách za služby spojené s užívaním bytu a iných platbách od roku 2012. V tomto konaní to nepopierala a vo svojej výpovedi uviedla, že dlh nespochybňovala. Tento stav odôvodňovala tým, že bola nezamestnaná, poberala dávku v hmotnej núdzi a mala zdravotné problémy. Žalobkyňa v konaní nepreukázala to, akú aktivitu vyvinula k riešeniu svojej situácie, keď vedela, že vlastníci ostatných bytov majú výhrady voči tomuto stavu a bolo im oznámené, že sa uskutoční písomné hlasovanie pri riešení tejto situácie formou výkonu zákonného záložného práva. Vedela o písomnom hlasovaní a o výsledku tohto hlasovania, ktoré bolo zverejnené dňa 21. decembra 2016. Súd prvej inštancie vyslovil názor, že žalobkyňa mala možnosť napadnúť žalobou platnosť tohto hlasovania, avšak tak neurobila a ostala naďalej pasívna. Celková suma, ktorú mala žalobkyňa zaplatiť predstavovala 4 284,49 eur. Žalobkyňa napriek snahe zaplatiť svoj dlh, ten už nevyrovnala a finančné prostriedky, ktoré zaplatila a boli jej vrátené, nepoužila následne na zaplatenie tohto dlhu, a tak sa dražba uskutočnila. Podľa dovolacieho súdu išlo zo strany súdu prvej inštancie o správne posúdenie toho, že výkon záložného práva v danom prípade nebol v rozpore s dobrými mravmi a so zákonom s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách, podľa ktorého dražiť nemožno nehnuteľné veci, ak hodnota pohľadávky bez jej príslušenstva zabezpečenej záložným právom ku dňu oznámenia o začatí výkonu záložného práva neprevyšuje 2 000 eur. V tomto prípade však pohľadávka istiny sumu 2 000 eur prevyšovala ku dňu oznámenia o začatí výkonu záložného práva, preto nemožno konštatovať, že postup bol v rozpore s dobrými mravmi, či zákonom. Na uvedené následne nadviazal odvolací súd, ktorý posúdil primeranosť výkonu záložného práva (teda práva žalovaných požadovať od žalobkyne splnenie dlhu) s právom žalobkyne na obydlie, keďže obidve strany sporu namietali vo veci nerešpektovanie dobrých mravov, pričom nemal pochybnosti, že porušenie právnej povinnosti zo strany žalobkyne bolo dôvodom k začatiu výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Preto tým, že odvolací súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, neporušil právo žalobkyne na spravodlivý proces. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktorého ho viedli k jeho rozhodnutiu, jeho postup nemožno považovať za neodôvodnený, pričom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Za vadu zmätočnosti nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

11. Pokiaľ dovolateľka považovala za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP nesprávny právny záver súdov nižších inštancií, dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a tiež sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia.

Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá žalobcami tvrdenú vadu zmatečnosti (§ 420 CSP), zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (por. sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

12. Zhrnúc uvedené nie sú dovolacie námietky dovolateľky o porušení § 420 písm. f) CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, opodstatnené. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v tejto časti odmietol (§ 447 písm. c) CSP).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a), písm. b) a písm. c) CSP

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnú otázku nastolí, nie už tým, pod ktoré písmeno § 421 CSP ju podradí.

15. Pre právnú otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Dovolací súd vo svojej súdno-aplikačnej (judikátornej) činnosti k tomu už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/123/2017, 7Cdo/140/2017, 9Cdo/315/2020, 9Cdo/2/2021) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétného stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená jasným, zrozumiteľným a nepochybným spôsobom. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnú otázku nastolí.

16. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnú otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok,

17. V preskúmanej veci dovolateľka v dovolaní síce uviedla, že uplatňuje dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 CSP, ktorý postavila na konštatovaní o tom, že odvolací súd i súd prvej inštalácie vec nesprávne právne posúdili, keď za nesprávne boli označené ich závery o neexistencii neplatnosti dobrovoľnej dražby a o tom, že výkon záložného práva nebol v rozpore s dobrými mravmi. K týmto otázkam však neformulovala žiadne právne otázky a preto ich ani náležite nemohla vymedziť (teda v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP neuviedla ako takú právnu otázku riešiť odvolací súd; nedoložila ani nevysvetlila označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia dovolacieho súdu v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; neuviedla, ako by mala byť táto otázka správne riešená). V danom prípade dovolateľka podrobila kritike konanie a rozhodovanie odvolacieho súdu, obšírne vysvetľovala, v čom vidí nesprávnosť záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, avšak ani pri posudzovaní podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) nemožno ustáliť, konkrétne ktorú právnu otázku (resp. otázky) riešenie odvolacím súdom považoval za podstatnú z hľadiska § 421 ods. 1 CSP.

18. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Vzhľadom na uvedené, preto dovolací súd nebral do úvahy rozhodnutia Krajských súdov ako aj judikatúru Českej republiky, na ktorú poukázala žalobkyňa vo svojom dovolaní.

19. Dovolací súd nad rámec uvádza, že síce dovolateľka poukázala na odklon od ustálenej rozhodovacej praxe vo veci doručovania notárskej zápisnice (3Cdo/233/2010) a vo veci prelomenia zásady nemo plus iuris (2MCdo/20/2011), avšak k uvedenému dovolací súd uvádza, že vo veci fikcie doručovania dovolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného pred súdmi v základnom konaní, pričom dokazovaním bolo preukázané, že žalobkyňa osobne prevzala prvú notársku zápisnicu osvedčujúcu priebeh prvej dražby konanej na pošte dňa 16. júna 2017 a druhú notársku zápisnicu z opakovanej dražby prevzala dňa 03. júla 2017. Na základe uvedeného preto nie je možné sa stotožniť s argumentáciou žalobkyne vo veci nedoručenia notárskej zápisnice. Žalobkyňa v rámci dovolania zároveň poukázala na prelomenie zásady nemo plus iuris, avšak vo vzťahu k uvedenej argumentácii žalobkyne je potrebné uviesť, že zásada nemo plus iuris je nad rámec uplatnená nová skutočnosť, ktorá nebola žalobkyňou spomenutá ani pred súdom prvej inštalácie ani v rámci odvolacieho konania. Podľa dovolacieho súdu išlo o skutočnosť, ktorou sa súdy v základnom konaní nezaoberali a rozhodnutie, na ktoré odkázala dovolateľka riešilo úplne inú skutkovú situáciu, ktorú nebolo možné v danom konaní uplatniť.

20. V prípade dovolacích dôvodov uplatnených v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP dovolací súd v dovolaní nedokázal identifikovať ich zdôvodnenie (vymedzenie). Pri posudzovaní podania podľa jeho obsahu nemôže súd určitému podaniu dávať iný význam, než ktorý zodpovedá obsahu podania,

jeho vnútornej skladbe, logike, zvolenej argumentácii, v podaní použitým výrazovým prostriedkom a celkovému zmyslu podania. Posudzovanie podania taktiež neumožňuje súdu obsah úkonu výkladom dopĺňať či domýšľať alebo z neho vyvodíť závery, ktoré z obsahu úkonu nevyplývajú (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 201 6. s. 440 - 446). Ústavný súd Slovenskej republiky tiež opakovane konštatoval neprípustný taký postup dovolacieho súdu, ktorým dovolací súd preskúmaval iný dovolací dôvod, než ktorý dovolateľ uplatnil (por. sp.zn. I. ÚS 75/2021, II. ÚS 605/2021).

21. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

22. Podľa § 444 ods. 1 CSP, dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

23. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.